

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 2Csp/95/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117215391
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marcela Karman
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2024:5117215391.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou Mgr. Marcelou Karman v právnom spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Kadnárova 85, 831 06 Bratislava – mestská časť Rača, proti žalovanej: A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, F., právne zastúpená: JUDr. PaedDr. Markéta Kahátová, Hlinická 401/11, 014 01 Bytča, IČO: 53 773 942, o zaplatenie 18.900,18 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 230 eur zastavuje.
- II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamieta.
- III. Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 97,56 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručенou tunajšiemu súdu dňa 09.05.2017 domáhal vydania súdneho rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 18.900,18 eur spolu s úrokom z omeškania a na náhradu trov konania.

2. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že právny predchodca pôvodného žalobcu Consumer Finance Holding, a.s., tzn. spoločnosť Quatro, a.s. a Žalovaný uzatvorili spolu dňa 20.4.2012 zmluvu o pôžičke evid. č. 6117158, na základe ktorej poskytol Žalobca Žalovanému pôžičku vo výške 20000 Eur („Schválená výška pôžičky“). Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Všeobecne obchodné podmienky. Podľa zmluvy o pôžičke mal Žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 120 mesačných splátkach v sume 331,57 Eur., a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 37220.4 Eur. Do dnešného dňa uhradil Žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy sumu 7403,26 Eur. Vzhľadom na to, že Žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. Jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve. Žalobca dňa 21.5.2014 listom - predžalobná upomienka, vyzval Žalovaného k úhrade dlžných splátok a Žalovaného upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok nedošlo, žalobca dňa 19.06.2014 úver zosplatil. Do dňa podania žaloby Žalovaný dlžné splátky neuhradil. Žalobca si zároveň uplatnil zákonné úroky z omeškania, a to odo dňa nasledujúceho po zosplatnení dlhu. Žalobca si v konaní zmluvnú pokutu, evidovanú v priloženom Prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Pokuta“ v sume 2545.44 Eur neuplatňuje. Ku dňu podania žalobného návrhu mal Žalovaný uhradiť sumu 26257,84 Eur /označené na konci výpisu ako stĺpce „Splátka“/. Súčasťou pohľadávky Žalobcu sú aj náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky, ktoré si Žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške 45,6 Eur /označené na konci výpisu ako stĺpec „MP3“/. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú príslušenstvom pohľadávky aj náklady spojené s jej uplatnením t.j. v predmetnej veci sú týmito nákladmi náklady spojené s vymáhaním pohľadávky. Na

základe vyššie uvedeného, celkovú výšku dlžnej sumy v Žalovaného ku dňu podania návrhu tvorí suma 18 900,18 eur (istina: 26 257,84 eur + náklady na vymáhanie: 45,60 eur – úhrady: 7 403,26 eur). Zostatok pohľadávky evidovaný v Prehľade úhrad a splátok stípec „Zostatok“- zahŕňa aj zmluvnú pokutu vo výške 2545,44 Eur /stípec „Pokuta“/, ktorú si Žalobca v tomto konaní neuplatňuje (zostatok: 21 445,62 eur – pokuta: 2 545,44 eur + 18 900,18 eur).

3. Žalovaný na podanú žalobu reagoval na základe výzvy súdu podaním na č.l. 28 spisu, kde uviedol, že žalobcovi sú posielané mesačné splátky v hodnote 30 eur. Zároveň poukázal na skutočnosť, že úver je bezúročný, pričom vo veci plynie premlčacia doba 3 rokov.

4. Uznesením zo dňa 15.02.2018, sp. zn. 2Csp/95/2017-46 tunajší súd na základe návrhu pôvodného žalobcu pokračoval v konaní so Všeobecnou úverovou bankou, a.s. ako žalobcom a zároveň pripustil zmenu na strane žalobcu tak, že žalobcom sa v konaní stala spoločnosť označená v záhlaví tohto rozsudku.

5. Uznesením zo dňa 17.04.2023, sp. zn. 2Csp/95/2017-85 tunajší súd prerušil konanie do právoplatného skončenia dedičského konania vedenom po poručiteľovi, pôvodnom žalovanom, z dôvodu jeho úmrtia dňa XX.XX.XXXX, tzn. v priebehu konania.

6. Uznesením zo dňa 22.04.2024, sp. zn. 2Csp/95/2017-100 tunajší súd po právoplatnom skončení dedičského konania pokračoval v konaní s dedičom žalovaného.

7. Žalobca následne podaním (č.l. 107 spisu) doručeným tunajšiemu súdu zobral žalobu v časti úhrad uskutočnených zo strany pôvodného žalovaného v priebehu konania späť a to vo výške sumy 230 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania.

8. Podaním zo dňa 14.06.2024 (č.l. 121 spisu) žalovaná namietla nedôvodnosť žalobou uplatneného nároku. Poukázala na tú skutočnosť, že má v konaní postavenie spotrebiteľa, pričom uplatnila vo veci námietku premlčania. Zároveň poukázala na nedostatky predloženej zmluvy, ktorá neobsahuje správnu RPMN, na základe čoho je nutné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Rovnako uviedla, že veľkosť písma v predloženej zmluve je príliš malá. Poukázala na skutočnosť, že žalobca v rozpore s dobrými mravmi si svoju pohľadávku neuplatnil v dedičskom konaní po pôvodnom žalovanom. Podľa názoru žalovanej sú VOP formulárom, ktorý spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť, nikdy ich nepodpísal a preto sa jedná o neplatný právny úkon. Žalovaná ďalej spochybnila uplatnený úrok z omeškania vo výške 8,15 %. Poukázala ďalej na skutočnosť, že nadobudla po pôvodnom žalovanom dedičstvo vo výške 3 766,87 eur, preto s poukazom na § 470 ods. 1 OZ nemôže byť zaviazaná na úhradu celej dlžnej sumy.

9. Súd vo veci vykonal pojednávanie dňa 20.06.2024, na ktorom vec prejednal za účasti právnej zástupkyne žalovanej. Právny zástupca žalobcu ospravedlnil svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní, nepožiadal z dôležitých dôvodov o odročenie pojednávania. Súd uvedené pojednávanie odročil a žalobcu vyzval na preukázanie skutkových tvrdení uvádzaných v žalobe, keď zo strany žalobcu nebolo súdu predložené okamžité zosplatnenie úveru, ako aj preukázanie jeho doručenia žalovanému, ktoré dôkazy mal žalobca súdu predložiť do 10 dní.

10. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 11.07.2024 súdu predložil Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 25.06.2014, zmluvu a potvrdenie o realizovaní platby vo výške 20 000 eur dňa 20.04.2012. Zároveň poukázal na skutočnosť, že ku dňu uskutočnenia podania je pôžička po konečnom termíne splatnosti úveru (4/2022).

11. Súd vo veci vykonal v poradí druhé pojednávanie dňa 18.07.2024, na ktorom vec prejednal za účasti právnej zástupkyne žalovanej. Právny zástupca žalobcu ospravedlnil svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní, nepožiadal z dôležitých dôvodov o odročenie pojednávania. Právna zástupkyňa žalovanej v konaní poukázala na nesplnenie podmienok pre vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru, keď z predloženej výzvy vyplýva lehota na splnenie povinnosti do 05.07.2014, pričom k zosplatneniu došlo k 19.06.2014. V tej súvislosti poukázala na nesplnenie si dôkaznej povinnosti zo strany žalobcu.

12. Súd sa v prvom rade vysporiadal s procesným úkonom uskutočneným zo strany žalobcu.

13. Žalobca zobral nárok v časti istiny 230 eur späť (č.l. 109 spisu) z dôvodu úhrad uskutočnených zo strany žalovaného, ktoré úhrady boli uskutočnené nasledovne: platba vo výške 15.00 € zo dňa 18.10.2018, platba vo výške 15.00 € zo dňa 03.12.2018, platba vo výške 25.00 € zo dňa 27.12.2018, platba vo výške 25.00 € zo dňa 21.01.2019, platba vo výške 100.00 € zo dňa 20.02.2019, platba vo výške 50.00 € zo dňa 21.03.2019, platba vo výške 20 eur zo dňa 16.05.2023. Predmetom konania tak zostalo zaplatenie sumy 17 280,16 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania.

14. V zmysle § 144 CSP, žalobca môže vziať žalobu späť.

15. V zmysle § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzátí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

16. V zmysle § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

17. Súd s poukazom na späťvzatie žaloby v časti uskutočnenej zo strany žalobcu pred prvým pojednávaním vo veci, keď súd v predmetnom konaní nevykonával predbežné prejednanie sporu, výrokom I. tohto rozsudku konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 230 eur zastavil.

18. Súd následne vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, celým spisovým materiálom, pričom na vec aplikoval nasledovné právne ustanovenia.

19. Podľa § 34 zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „občiansky zákonník“), právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

20. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

21. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

22. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

23. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

24. Podľa § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

25. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premičacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

26. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premičacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premičacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

27. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťelovou smrťou.

28. Podľa § 524 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

29. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

30. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

31. Podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

32. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

33. Podľa § 1 písm. 2 z. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (ďalej aj ako „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

34. Podľa § 2 ods. zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

35. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

36. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať náležitosti uvedené pod písm. a) – y).

37. Podľa § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak podľa písm. a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, podľa písm. b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

38. Podľa § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch platného v čase postúpenia pohľadávky (22.08.2017), práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a podľa písm. a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa

oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu^{18b}) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a podľa písm. b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

39. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

40. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania v právnych vzťahoch vzniknutých po 1.2.2013 je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

41. Úroková sadzba pre hlavné refinančné operácie stanovená Európskou centrálnou bankou je od 11.06.2014 vo výške 0,15 %.

42. Pred vyhodnotením oprávnenosti uplatneného nároku sa súd prednostne zameril na skúmanie vecnej legitímácie strán sporu, predovšetkým na skúmanie, či je žalobca aktívne vecne legitimovaný domáhať sa zaplata peňažnej pohľadávky proti žalovanému na základe uzatvorenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej, t. j. existencie tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, t. j. existencie tvrdennej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/205/2009). Z uznesenia Ústavného súdu SR z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019, vyplýva, že pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 CSP) povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok. Najvyšší súd SR vo sporom uznesení zo dňa 28.09.2022, sp. zn. 9Cdo/317/2021 uviedol, že už v rozhodnutí R 60/2018 najvyšší súd konštatoval, že následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 OZ alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť postupnej zmluvy pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia, musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti.... Ustanovenie § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch predstavuje normatívnu súčasť ochrany spotrebiteľa a prísnejšiu úpravu režimu postúpenia pohľadávky, než je zakotvená v Občianskom zákonníku, ktorá v záujme ochrany slabšej zmluvnej strany kladie ďalšie podmienky na veriteľa podmieňujúce platnosť postúpenia pohľadávok zo spotrebiteľských úverov na iné subjekty.... Je povinnosťou súdu ex offa a aj bez námietky pristúpiť k preskúmaniu platnosti postúpenia žalovanej pohľadávky. Z uvedeného dôvodu, i napriek tej skutočnosti, že zo strany žalovaného nebola v konaní namietaná aktívna vecná legitímácia, keď však súd je povinný vždy skúmať aktívnu vecnú legitímáciu v konaní, o to viac, keď sa jedná o konanie s ochranou slabšej strany tak, ako to vyplýva aj z citovaného rozhodnutia Ústavného súdu SR, súd zameril pozornosť na vysporiadanie sa s otázkou platného postúpenia pohľadávky, tzn. súd skúmal, či došlo k postúpeniu pohľadávky v súlade so zákonom, na základe ktorej skutočnosti by súd mohol konštatovať, že žalobca je skutočným nositeľom práva, ktorého sa v spore voči žalovaným domáha.

43. Súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Quatro, a.s., ktorá zanikla zlúčením so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa 20.04.2012 Zmluvu o poskytnutí pôžičky na bývanie, predmetom ktorej bolo poskytnutie pôžičky vo výške 20 000 eur. Žalovaný sa zaviazal úver splácať v 120 mesačných splátkach vo výške 331,57 eur s poistením, suma 310,17 eur bez poistenia, pri ročnej úrokovej sadzbe 14,90 %, RPMN 14,90 %, priemernej hodnote RPMN 12,45 %, s celkovými nákladmi spotrebiteľa 17 220,40 Eur a celkovou čiastkou 37 220,40 Eur. Termín konečnej splatnosti bol stanovený na 4/2022.

44. Je nutné konštatovať, že žalobca si v konaní uplatňuje voči žalovanej nárok vzniknutý mu z poskytnutého spotrebiteľského úveru, keď v zmysle § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch

účinného v čase uzatvorenia zmluvy (20.04.2012), spotrebiteľským úverom na účely uvedeného zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Právny predchodca žalobcu ako veriteľ v danom prípade pri uzatváraní predmetnej zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Pôvodný žalovaný zmluvu uzatváral ako spotrebiteľ. Predmetná zmluva o pôžičke je spotrebiteľskou zmluvou a teda na právny vzťah založený zmluvou o pôžičke súd aplikoval príslušné ustanovenia občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. občianskeho zákonníka). Uzavretú zmluvu súd zároveň v súlade s vyššie citovaným ustanovením zákona o spotrebiteľských úveroch podriadil aj pod právny režim zákona o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy.

45. Žalobca si v konaní uplatňuje nárok, ktorý na neho prešiel titulom právneho nástupníctva po tom, čo právny predchodca žalobcu vykonal predčasné zosplatnenie úveru. V predmetnom prípade súd skúmal, či došlo k platnému predčasnému zosplatneniu úveru, ktorý mohol byť následne postúpený na tretí subjekt (v tomto prípade na žalobcu).

46. Podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo spotrebiteľskej zmluvy sú upravené v § 53 ods. 9 občianskeho zákonníka v spojení s § 565 občianskeho zákonníka, v prípade banky aj v § 92 ods. 8 zákona o bankách. Tieto hmotnoprávne podmienky pre platné a zákonné postúpenie pohľadávky, v spojení s § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch musia byť splnené kumulatívne. Súd poukazuje na to, že § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka až po trojmesačnom omeškaní. V tejto časti je toto ustanovenie tzv. *lex specialis* k § 565 druhá veta Občianskeho zákonníka, podľa ktorého možno toto právo uplatniť len do splatnosti nasledujúcej splátky. V prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka po uplynutí trojmesačného omeškania s niektorou splátkou bez ohľadu na to, že medzičasom sa stali zročnými aj ďalšie splátky. V zmysle § 17 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. platí, že práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Platí teda, že spôsobilým predmetom postúpenia je iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je splatná (dospelé splátky) a len za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy uskutočnenej v súlade s § 53 ods. 9 občianskeho zákonníka. Uvedené predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Tieto vyššie zmienené podmienky postúpenia stanovuje priamo občiansky zákonník, tzn. ide o zákonné podmienky postúpenia pohľadávky, pri porušení ktorých právny úkon postúpenia pohľadávky porušuje zákon, a je preto podľa § 39 občianskeho zákonníka neplatný. Z vyššie uvedených ustanovení zákona vyplýva, že v predmetnom prípade bolo možné postúpiť iba pohľadávku, ktorá je v celosti splatná. Žalobca v konaní produkoval skutkové tvrdenia, z ktorých vyplýva, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti spotrebiteľského úveru došlo ku dňu 19.06.2014, kedy právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť pohľadávky z predmetného úveru. K tomu súdu predložil dôkaz – Predžalobnú upomienku zo dňa 21.05.2014 (č.l. 6 spisu) a na výzvu súdu vykonanú v súlade s § 295 CSP aj Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru (č.l. 136 spisu). Žalobca napriek výzve súdu nepredložil dôkaz o zaslaní predmetného oznámenia žalovanému.

47. Keďže žalobca sa domáhal zaplatenia žalovanej sumy pre nesplnenie povinnosti žalovaného plniť svoj dlh vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, v dôsledku čoho mal úver zosplatiť v súlade so zmluvnými dojednaniami zmluvy a v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami, súd skúmal, či v danom prípade boli splnené podmienky pre zosplatnenie celého zvyšku dlhu, tzn. či bolo preukázané zosplatnenie úveru v súlade so zákonom. Totiž k postúpeniu pohľadávky mohlo dôjsť iba v prípade splatnosti celého dlhu. K tomu súd uvádza, že pri postúpení pohľadávky postupom, ktorý je v rozpore so zákonom, musí súd na rozpor so zákonom prihliadať vždy a ochranu takémuto konaniu nepriznať. Pokiaľ žalobca poukazoval na tú skutočnosť (podaním na č.l. 134 spisu), že v súčasnosti je dlh žalobcu po celkovej dobe splatnosti, k tomu súd uvádza, že k postúpeniu pohľadávky malo dôjsť pred uplynutím celkovej doby splatnosti (4/2022), pričom súd skúmal splnenie zákonných podmienok pre platné zosplatnenie ku dňu postúpenia pohľadávky (22.08.2017). Rovnako žaloba bola podaná ešte pred uplynutím celkovej doby splatnosti.

48. Výzvou zo dňa 21.05.2014 (č. I. 6 spisu) právny predchodca žalobcu oznámil právnenému predchodcovi žalovanej, že ku dňu 21.05.2014 eviduje nedoplatok na splátkach v celkovej výške 1 027,71 eur, pričom vyzval právneho predchodcu žalovanej na úhradu uvedenej sumy. V predmetnej výzve zároveň upozornil právneho predchodcu žalovanej, že ak do 05.07.2014 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 03/2014, bude právny predchodca žalobcu oprávnený úver zosplatiť. Predmetná výzva bola zaslaná na adresu právneho predchodcu žalovanej.

49. Právny predchodca žalobcu následne listom zo dňa 25.06.2014 pristúpil k okamžitému zosplateniu zostatku úveru s príslušenstvom a vyzval právneho predchodcu žalovanej na predčasné splatenie zostatku úveru, pričom dlžná čiastka je vo výške 19 374,13 eur. Uvedené zosplatenie bolo zaslané na adresu právneho predchodcu žalovanej.

50. Zo systematického zaradenia ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 v Občianskom zákonníku ako aj logického výkladu vyplýva, že zákonodarca pre platnosť okamžitého zosplatenia pohľadávky vyžaduje uskutočnenie 2 úkonov, tzn. výzvu, v ktorej je dlžník upozornený v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva zosplatiť dlh a následné zosplatenie úveru, ktoré zosplatenie môže veriteľ vykonať najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania zo zaplatením splátky. Výzvu aj okamžité zosplatenie úveru je možné považovať za právny úkon v zmysle § 35 občianskeho zákonníka, keď sa jedná o prejav vôle smerujúci k zmene, príp. zániku práva a povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Totiž vyhlásením okamžitej splatnosti úveru jednoznačne dochádza k zmene pôvodne dohodnutých zmluvných podmienok v zmysle zmluvy o úvere medzi veriteľom a dlžníkom. Aby boli právne úkony (tzn. okamžité zosplatenie a výzva) platné, vyžaduje sa v súlade s § 37 občianskeho zákonníka, aby boli uskutočnené slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne. Vo vzťahu k výzve (č. I. 6 spisu) súd uvádza, že z uvedenej výzvy vyplýva, že pre prípad nezaplatenia splátky za mesiac 03/2014, je právny predchodca žalobcu oprávnený úver zosplatiť. Právny predchodca žalobcu uložil právnenému predchodcovi žalovanej lehotu na zaplatenie do 05.07.2014. Napriek uvedenej skutočnosti, že právnenému predchodcovi žalovanej ešte neuplynula lehota stanovená v predžalobnej výzve na zaplatenie splátky splanej v mesiaci 03/2014, ktorá dodatočná lehota bola stanovená do 05.07.2014, pristúpil právny predchodca žalobcu k okamžitému zosplateniu úveru ku dňu 25.06.2014. Je teda zrejmé, že právny predchodca žalobcu nemohol pristúpiť k zosplateniu úveru pre nezaplatenie splátky splatnej v mesiaci 03/2014, keďže jej dodatočná lehota na zaplatenie v zmysle predžalobnej výzvy zo dňa 21.05.2014 ku dňu 25.06.2014 ešte neuplynula. Zo strany žalobcu súdu neboli poskytnuté skutkové tvrdenia, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že právny predchodca žalobcu pristúpil k zosplateniu úveru pre nezaplatenie inej, v čase uskutočnenia okamžitého zosplatenia už splatnej splátky.

51. Vo vzťahu k okamžitému zosplateniu (č. I. 136 spisu) súd uvádza, že zo súdu predloženého zosplatenia nevyplýva, vo vzťahu ku ktorej konkrétnej splátke (v akej výške, s akou splatnosťou) veriteľ, t.j. žalobca pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru, keď s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je nutné konštatovať, že právny predchodca žalobcu nemohol pristúpiť k okamžitému zosplateniu ku dňu 19.06.2014 tak, ako žalobca tvrdí a preukazuje uvedené skutočnosti. Oznamovaním o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 25.06.2014. Je nutné zmieniť, že uvedená skutočnosť (zistenie, pre ktorú splátku došlo k uskutočneniu okamžitého zosplatenia úveru) je podstatnou pre vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru a zistenie, resp. overenie splnenia podmienok postupcu vo vzťahu k § 53 ods. 9 a § 565 občianskeho zákonníka. Dlžníkovi bez uvedenia podstatných skutočností nie je zrejmé, či veriteľ pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti po tom, čo bol vo vzťahu ku konkrétnej splátke v omeškaní najmenej 3 mesiace. Súd má s poukazom na vyššie zmienené za to, že právny úkon – okamžité zosplatenie je neplatným právnym úkonom, keď nebolo v konaní preukázané splnenie podmienok pre okamžité zosplatenie úveru (súdu nebola predložená výzva, z ktorej je možné konštatovať, že pred 19.06.2014 právny predchodca žalobcu vyzval právneho predchodcu žalovanej na zaplatenie konkrétnej dlžnej splátky s určením dodatočnej lehoty na zaplatenie do dňa okamžitého zosplatenia úveru, t.j. do 19.06.2014). Okamžité zosplatenie je neplatným právnym úkonom aj pre jeho neurčitost' a nezrozumiteľnosť, keď z neho nevyplýva, ku ktorej konkrétnej splátke, v akej výške, s akou splatnosťou je dlžník v omeškaní a teda právny predchodca žalobcu využíva právo vyplývajúce mu z § 53 ods. 9 a § 565 občianskeho zákonníka. Právny úkon, ktorý nie je dostatočne určitý je nutné posúdiť ako absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 37 ods. 1 občianskeho zákonníka. S takýmto záverom sa rovnako stotožnil Krajský súd v Prešove, ktorý v rozhodnutí zo dňa 28.06.2018 sp. zn. 6Co/26/2017 uviedol, že „Odvolací súd tiež poznamenáva, že taký právny úkon, akým je zosplatenie celého dlhu by mal obsahovať dôležitý údaj a to identifikáciu tej nezaplatennej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol

využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. Preto možno celkom opodstatnene konštatovať nad rámec potreby pre rozhodnutie v merite vecí, že právny úkon, ktorým veriteľ zosplatnil celý dlh je na úkor určitosti, nejasný, vyvoláva otázky a preto neplatný pre jeho neurčitost' (§37 ods.1 OZ)“. Rovnaký záver plynie z rozhodnutia Krajského súdu v Žiline zo dňa 29.06.2023, sp. zn. 6CoCsp/14/2023, ktorý uviedol, že výzvu veriteľa podľa ust. § 53 ods. 9 OZ, ako aj žiadosť veriteľa o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky podľa ust. § 565 OZ je tak nesporne bez najmenších pochybností potrebné považovať za právne úkony, t. j. za prejav vôle konajúcej osoby smerujúci k vzniku, zmene alebo zániku práv alebo povinností, ktoré s takýmto prejavom spájajú uvedené ustanovenia OZ. Tieto právne úkony tak pre svoju platnosť vyžadujú v zmysle ust. § 37 OZ určitost' a zrozumiteľnosť. Inak povedané, z prejavu vôle veriteľa podľa ust. § 53 ods. 9 a § 565 OZ musí byť jednoznačne, určito a zrozumiteľne zrejmé naplnenie podmienok/hypotézy týchto právnych noriem. V prípade výzvy veriteľa podľa ust. § 53 ods. 9 OZ by tak malo byť z tohto právneho úkonu veriteľa zrejmé, že spotrebiteľ je v omeškaní so zaplatením tej ktorej individualizovanej splátky / splátok, pre ktoré omeškanie v prípade jeho trvania viac ako tri mesiace, bude môcť veriteľ uplatniť právo podľa ust. § 565 OZ, pričom táto výzva sa musí dostať spotrebiteľovi najneskôr 15 dní predtým, ako veriteľ toto právo uplatní. Rovnako tomu je aj v prípade právneho úkonu veriteľa podľa ust. § 565 OZ, keďže pre nesplnenie niektorej splátky môže veriteľ požiadať o zaplatenie celej pohľadávky len do splatnosti nasledujúcej splátky. Pri zohľadnení podmienok uplatnenia práva veriteľa „zosplatniť“ celú svoju pohľadávku podľa ust. § 53 ods. 9 OZ uvedené znamená, že veriteľ môže požiadať spotrebiteľa o zaplatenie celej pohľadávky pre nezaplatenie určitej konkrétnej splátky v období, kedy od omeškania spotrebiteľa so zaplatením tejto splátky uplynula doba troch mesiacov, avšak zároveň len do splatnosti splátky najbližšie nasledujúcej po uplynutí doby troch mesiacov omeškania spotrebiteľa so zaplatením tejto splátky. Teda aj z právneho úkonu veriteľa podľa ust. § 565 OZ by malo byť zrejmé naplnenie podmienok podľa tohto ustanovenia a súčasne ust. § 53 ods. 9 OZ. Len takýto právny výklad je spôsobilý korešpondovať s vyššie uvedeným zmyslom a účelom ust. § 53 ods. 9 v spojení s ust. § 565 OZ.

52. Súd teda tak, ako je uvedené vyššie ustálil, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok pre okamžité zosplatenie úveru, keď súdu nepredložil výzvu, z ktorej by bolo zrejmé, že došlo k splneniu podmienok pre platné zosplatenie úveru, ku ktorému malo dôjsť podľa žalobcu ku dňu 19.06.2014. Zároveň súd uvádza, že oznámenie o okamžitej splatnosti úveru nebolo uskutočnené kvalifikovane, v súlade so zákonom (§ 37 ods. 1, § 53 ods. 9 občianskeho zákonníka), preto je nutné konštatovať neplatnosť uvedeného právneho úkonu. V konaní rovnako nebolo preukázané doručovanie oznámenia o okamžitej splatnosti úveru právnenému predchodcovi žalovanej.

53. Pokiaľ súd konštatoval tak, ako je uvedené vyššie v texte, že v konaní nebolo preukázané splnenie zákonných podmienok pre platné zosplatenie úveru, nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky. Skutočnosť, že neboli splnené podmienky na platné postúpenie pohľadávky vyplýva z § 17 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého nemožno postúpiť pohľadávku zo spotrebiteľského úveru predtým, ako sa stane splatnou pred termínom konečnej splatnosti (k tomu pre neplatnosť zosplataňovacieho úkonu v predmetnom prípade nedošlo), resp. pred jeho konečnou splatnosťou (konečná splatnosť úveru nastala až po tvrdenom postúpení pohľadávky). Pokiaľ teda právny predchodca žalobcu postupoval na žalobcu pohľadávku zo spotrebiteľského úveru, ktorý pre neplatnosť predčasného zosplatenia nebol v čase postúpenia pohľadávky splatný, také postúpenie pohľadávky je pre rozpor s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 z. z. neplatné. Pohľadávka, ktorá mala byť postúpená k danému obdobiu totiž neexistovala. Zmluva o postúpení pohľadávky je tak neplatným právnym úkonom, v dôsledku čoho nie je žalobca subjektom aktívne vecne legitimovaným v prebiehajúcom spore.

54. Súd uzatvára, že žalobca v konaní nepreukázal splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie pohľadávky, vo veci nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky voči žalovanému na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok, ktorá je v tejto časti neplatná pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka a postupca (právny predchodca žalobcu) zostal veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na žalobcu pre neplatnosť zmluvy neprešla, na základe čoho je nutné konštatovať, že v konaní nebola preukázaná aktívna vecná legitimácia žalobcu.

55. Vo vzťahu k samotnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, ktorú mimoriadnu splatnosť úveru vyhlásil právny predchodca žalobcu ku dňu 19.06.2014 (ktorá skutočnosť vyplýva iba zo skutkových tvrdení žalobcu, nie z predloženého oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru) súd uvádza,

že veriteľ môže vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, ale za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako tri mesiace, trvá. Pred žiadosťou veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky sa ďalej vyžaduje, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 občianskeho zákonníka je teda podmienená aj tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Veriteľ je potom časovo limitovaný využitím práva na zosplatenie. Zo splatnosti tejto splátky, ktorá nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatenie uplatniť, inak jeho právo zaniká. Keďže je zrejmé, že predložená výzva nemohla byť podkladom pre zosplatenie úveru, keďže v čase okamžitého zosplatenia ešte neuplynula dodatočná lehota na splnenie povinnosti, pričom oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru neuvádza, pre nezaplatenie ktorej splátky malo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, súd ani z dostupných údajov nie je schopný overiť, či došlo k splneniu podmienok definovaných v § 53 ods. 9 a § 565 občianskeho zákonníka, keď dlžník musí byť pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru v omeškaní najmenej 3 mesiace, keď zároveň musí byť dlžníkovi zo strany veriteľa doručená notifikácia s lehotou najmenej 15 dní na zaplatenie. Súd v tejto súvislosti uvádza, že pokiaľ nevie na základe žalobcom uskutočnených úkonov overiť, či žalobca bol v omeškaní 3 mesiacov, za splnenia podmienky uskutočnenia výzvy v zmysle § 53 ods. 9 občianskeho zákonníka, o to viac nie je možné očakávať od žalovaného, spotrebiteľa bez právneho vzdelania, aby k takémuto overeniu dospel. Až po splnení týchto podmienok môže veriteľ pristúpiť k zosplateniu úveru. V žalobe absentujú skutkové tvrdenia, v zmysle ktorých by súd mohol overiť splnenie podmienok pre okamžité zosplatenie úveru, keď ani zo žaloby, ani z iných vyjadrení žalobcu uskutočnených v konaní nevyplýva, vo vzťahu ku ktorej konkrétnej splátke žalobca po splnení zákonných podmienok mal pristúpiť k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru. Zo súdu predloženej predžalobnej výzvy vyplýva, že právny predchodca žalobcu uložil právnomu predchodcovi žalovanej dodatočnú lehotu na splnenie podmienky zaplatenia splátky za mesiac 03/2014 do 05.07.2014, preto uvedená výzva nemohla byť podkladom pre okamžité zosplatenie úveru ku dňu 19.06.2014. Skutočnosť, že by právny predchodca žalobcu umožnil žalovanému splatiť dlžnú splátku v lehote dlhšej, ako zákonnej 15-dňovej lehote, neopravňuje žalobcu nerešpektovať lehotu stanovenú vo výzve a v rozpore so svojim samotným konštatovaním pristúpiť k predčasnej splatnosti úveru pre stanovenou lehotou (zákon sám hovorí o lehote „nie kratšej ako 15 dní“). Takýto postup by rozhodne odporoval ustanoveniam o ochrane spotrebiteľa pri poskytovaní spotrebiteľských úverov. Žalobca si v konaní nesplnil svoju povinnosť skutkových tvrdení, keď rozhodné skutkové konania, ktoré majú vplyv na preukázanie uplatneného nároku tak, ako je uvedené vyššie v rozsudku, v žalobe (ako aj v ostatných vyjadreniach žalobcu) absentujú. Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane konania, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť. Sporové konanie (akým je aj v posudzovanej veci) je ovládané prejednávou zásadou, ktorá je založená na tom, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať dôkazy na ich preukázanie je zásadne vecou strán sporu. Povinnosť strany sporu preukázať vlastné tvrdenia, z ktorých odvodzuje svoje právo, nemôže byť prenášaná na protistranu, pretože by to bolo v rozpore so základnými princípmi kontradiktórneho procesu, ako aj s princípom zodpovednosti za unesenie dôkazného bremena a princípom formálnej pravdy uplatňovanej v sporovom konaní. Podľa uznesenia Ústavného súdu SR z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019, všeobecný súd nemôže vyvodzovať právne účinky zo zanedbania procesnej povinnosti protistrany poprieť tvrdenia žalobcu, ak žalobca samotný zanedbal svoju povinnosť tvrdenia. Povinnosť strany sporu tvrdiť má pritom kľúčový význam a predstavuje jeden zo základných princípov civilného procesu (čl. 8 CSP – procesné povinnosti a procesné bremená).

56. Žalobca vo vyjadrení na č. I. 134 spisu poukázal na skutočnosť, že dnešného dňa už uplynula konečná splatnosť úveru, ktorá bola stanovená na 04/2022. K tomu súd uvádza, že žalobca v konaní uplatnil svoju pohľadávku vyplývajúcu mu z uzatvorenej zmluvy, ktorú pohľadávku uplatnil ako predčasne zosplatenú. Súd z dôvodu nesplnenia podmienok pre vyhlásenie okamžitej splatnosti pôžičky (v čase okamžitého vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pôžičky ešte neuplynula dodatočná lehota na úhradu dlžnej splátky za mesiac 03/2014) a neurčitosti právneho úkonu podľa § 53 ods. 9 občianskeho zákonníka prejudiciálne vyslovil neplatnosť okamžitého zosplatenia a teda je nutné konštatovať, že žalobca nepreukázal vznik nároku tak, ako ho uplatnil v žalobe. Súd zároveň ustálil, že je s poukazom na uvedenú neplatnosť úkonov nutné zamietnuť žalobný nárok ako celok, keď nie je možné priznať

žalobcovi plnenie titulom splatnosti celého dlhu s poukazom na vymedzenie žaloby v zmysle § 132 ods. 1 CSP, ktorou žalobou žalobca uplatnil svoj nárok ako zosplatnený, k čomu produkoval skutkové tvrdenia. Súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu (§ 216 CSP), keď aj zmena prípadných skutkových tvrdení zo strany žalobcu (ktorá zmena ani nenastala) by predstavovala zmenu žaloby, ktorá je v spotrebiteľských sporoch neprípustná, ak je žalovaným spotrebiteľ (§ 294 CSP). Keďže žalobca uplatnený nárok skutkovo vymedzil ako plnenie z predčasne zosplatneného úveru, súd nárok nemohol posudzovať ako plnenie titulom uplynutia konečnej splatnosti úveru, nakoľko by išlo o odlišný (vyplývajúci z iných skutkových tvrdení) nárok (k tomu rovnako rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 10CoCsp/14/2023). Rovnako Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí, sp. zn. 4Cdo/85/2021 zo dňa 12.02.2024, uviedol, že vychádzajúc z vyššie opísaného procesného stavu dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd svojím postupom pri posudzovaní žalobou uplatneného nároku žalobkyne prekročil rámec ňou vymedzeného petitu, pretože jej priznal plnenie z iného skutkového základu, než aký bol vymedzený v žalobnom návrhu. Aj keď sa bezpochyby žalobkyňa domáhala priznania plnenia z rovnakej zmluvy, aká bola oboznámená prvoinštančným a odvolacím súdom, po skutkovej stránke v žalobe jasne tvrdila, že došlo k zosplatneniu poskytnutého úveru a v uvedenom smere produkovala k svojim tvrdeniam aj dôkazy. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel, majúci za to, že k zosplatneniu úveru došlo, avšak odvolací súd bol naopak názoru, že zosplatnenie úveru je neplatné. Pokiaľ napriek uvedenému bez procesnej aktivity žalobkyne, ktorá sa na jediné pojednávanie nariadené odvolacím súdom nedostavila, tejto priznal časť uplatneného nároku v spore (spolu s príslušenstvom), v ktorom nemohol prekročiť návrhy strán (§ 216 CSP), naviac s ochranou slabšej strany, ktorou bol žalovaný, porušil tým zásadu „ne ultra petitem“, čím porušil právo žalovaného na spravodlivý proces.

57. Žalovaná v konaní namietala nepreukázanie poskytnutia pôžičky zo strany právneho predchodcu žalobcu, neplatnosť zmluvy o pôžičke pre rozpor s dobrými mravmi, keď žalovaný v dedičskom konaní po poručiťovi – pôvodnom žalovanom, si neuplatnil v tomto konaní súdenu pohľadávku. Poukázala na nemožnosť uložiť žalovanej povinnosť platiť sumu vyššiu ako 3 766,87 eur a to s poukazom na § 470 ods. 1 občianskeho zákonníka. Žalobca v konaní namietal „nové“ námietky uskutočnené zo strany žalovanej, keď ich nenamietal pôvodný žalovaný, k čomu súdu poukazuje na § 296 CSP, podľa ktorého platí, že ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa v spotrebiteľských sporoch nepoužívajú, keď pritom žalovaná vstúpila do práv a povinností po pôvodnom žalovanom v súlade s § 63 a 65 CSP.

58. Súd z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie v konaní sa nezaoberal všetkými ďalšími argumentmi žalovanej vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku. Považuje za potrebné však uviesť, že žalobca v konaní preukázal poskytnutie plnenia v zmysle zmluvy o pôžičke, pričom žalovaný, ktorému mali byť predmetné peňažné prostriedky poskytnuté, uvedenú skutočnosť nenamietal a v zmysle zmluvy aj žalovanému poskytoval mesačné splátky.

59. Pokiaľ žalobkyňa poukázala na potrebu aplikácie § 470 ods. 1 občianskeho zákonníka súd uvádza, že sa s uvedeným názorom stotožňuje. Z uznesenia o dedičstve, sp. zn. 21D/281/2019-277 (č.l. 89 spisu) vyplýva, že žalovaná nadobudla čistú hodnotu dedičstva vo výške 3 766,87 eur. Platí, že zodpovednosť dedičov za dlhy poručiťoľa je obmedzená ustanovením § 470 občianskeho zákonníka. Dedič zodpovedá voči veriteľom poručiťoľa za jeho dlhy nielen vecami a inými majetkovými hodnotami, ktoré mu pripadli z dedičstva, ale aj svojím vlastným majetkom, a to až do výšky hodnoty nadobudnutého dedičstva. Cena dedičstva sa zisťuje v dedičskom konaní. Nezávisí na tom, či konkrétny dlh bol zahrnutý do pasív dedičstva v konaní o dedičstve, alebo nie. V predmetnom prípade teda nastala situácia, že pohľadávka veriteľa, ktorá je predmetom tohto konania nebola zahrnutá do pasív dedičstva a teda nemala vplyv na čistú hodnotu dedičstva. V tomto konaní by súd pre prípad úspechu žalobcu v spore mohol rozhodnúť o povinnosti žalovanej plniť dlh po pôvodnom žalovanom iba do výšky ceny nadobudnutého dedičstva, ktorá bola ustálená na sumu 3 766,87 eur. V konaní neboli tvrdené ani preukázané iné pasíva, ktoré neboli zahrnuté do dedičstva po poručiťovi, ani náklady súvisiace s pohrebom po poručiťovi, ktoré by boli zaplatené žalovanou. Aj Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 29.09.2010, sp. zn. 4 Obo 74/2010 konštatoval, že v ustanovení § 470 občianskeho zákonníka zákon zakotvuje dôležitú zásadu na ochranu dedičov. Do dedičstva totiž nepatria iba aktíva (existujúci majetok a pohľadávky) poručiťoľa, ale aj jeho dlhy. Dedenie by malo byť na prospech dediča, nie na jeho ťarchu. Preto zákon zakotvil zásadu, že dedič zodpovedá iba za dlhy, ktorých výška nepresahuje výšku ceny nadobudnutého dedičstva. Dedič teda neručí za dlhy dedičstvom, teda tým, čo nadobudol (in natura), ale ručí celým svojím majetkom, avšak iba do tej hodnoty, akú cenu má dedičstvo, ktoré nadobudol. Zmyslom tejto úpravy je, aby sa dedič dedením

nedostal do horšej majetkovej situácie, než akú mal pred dedením a aby bol chránený pred negatívnym dopadom dedenia. Zodpovednosť má iba ten dedič, ktorý skutočne dedičstvo nadobudol. K to dedil a v akej hodnote, je známe a aj potvrdené rozhodnutím súdu o dedičstve alebo osvedčením o dedičstve, ktoré vydá notár. Z týchto rozhodnutí je zrejmé, v akej (čistej) hodnote dedič dedičstvo nadobudol.

60. Žalovaná namietala neplatnosť zmluvy o pôžičke titulom konania žalobcu rozporu s dobrými mravmi. K tomu súd uvádza, že žalovaná nenamietala, že by právny predchodca žalobcu konal pri uzatváraní zmluvy s právnym predchodcom žalovanej spôsobom, ktorý by odporoval dobrým mravom, čo by mohol byť dôvod pre určenie neplatnosti zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi. Skutočnosť, že žalobca nevyužil svoje právo prihlásiť pohľadávku do dedičského konania nie je možné považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca nemôže byť sankcionovaný za nevyužitie svojho práva a potom takéto konanie nie je možné považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi.

61. Okrem vyššie zmienených námietok žalovaná produkovala námietky k nesplneniu náležitosti zmluvy o úvere (nesprávne uvedená RPMN a malá veľkosť písma), dôsledkami nesplnenia ktorých má byť vyhlásenie úveru za bezúročný a bezpoplatkový. Súd v konaní na nariadenom termíne pojednávania zamietol návrh žalobcu z dôvodu neplatnosti zosplatnenia pohľadávky a s tým súvisiacej nemožnosti vymáhať si zosplatnený nárok v súdnom konaní a preto sa ďalej bližšie nezaoberal všetkými námietkami strán učinенými v konaní, keď žalovaná v konaní produkovala námietky, ktoré by smerovali k vyhláseniu úveru za bezúročný a bezpoplatkový. Súd totiž vôbec nepriznal žalobou uplatnený nárok, preto námietky smerujúce k vyhláseniu úveru za bezúročný a bezpoplatkový nemôžu zvrátiť rozhodnutie, ani nemôžu byť pokladom pre zamietnutie nároku ako celku. Ústavný súd opakovane uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07).

62. Na záver súd poukazuje na tú skutočnosť, že žalovaný v konaní predložil dôkazy o úhrade dlžnej istiny (č.l. 30 – 37 spisu). Jedná sa o úhradu vždy rovnakej sumy 30 eur platenú dňa 20.03.2017, 18.04.2017, 18.05.2017, 15.06.2017, 17.07.2017, 17.08.2017 s VS: 6117158 na účet uvedený právnym predchodcom žalobcu. Z prehľadu splátok (č.l. 8 a 8 rub spisu) vyplýva, že tieto sumy neboli zohľadnené v istine pred podaním žaloby, keď žaloba bola podaná dňa 09.05.2017, pričom dve splátky (20.03.2017 a 18.04.2017) boli uskutočnené pred podaním žaloby, ostatné po jej podaní. Z oznámenia o postúpení pohľadávky (č.l. 27 spisu) vyplýva, že postúpenie pohľadávky bolo pôvodnému žalobcovi oznámené podaním zo dňa 23.08.2017, tzn. potom, čo pôvodný žalobca uskutočnil predmetné platby. S poukazom na tú skutočnosť, že žalobca nenamietal pôvodným žalovaným uskutočnené platby, o uskutočnení ktorých pôvodný žalovaný súdu predložil dôkazy (ktoré neboli zohľadnené v podanej žalobe a zároveň žalobca v tejto časti nezobral žalobu späť), súd návrh žalobcu v časti uskutočnených úhrad vo výške 180 eur aj tohto dôvodu zamietol. Pokiaľ žalobca uskutočnil späťvzatie nároku v časti, jednalo sa o úhrady uskutočnené od 18.10.2018 do 21.03.2019.

63. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

64. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

65. Úroky z omeškania predstavujú sekundárny právny nárok, ktorý vzniká ex lege ako dôsledok porušenia primárnej právnej povinnosti plniť svoj peňažný záväzok včas a riadne. Možno ich vymedziť ako určitú majetkovú sankciu, ktorú zákon spája výlučne s omeškaním plnenia peňažného záväzku. Vzhľadom na skutočnosť, že súd zamietol žalobu čo do zaplatenia istiny, nevznikol žalobcovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania, ktoré sú sekundárnym nárokom závislým od povinnosti zaplatenia istiny. Súd preto nárok žalobcu aj vo vzťahu k zaplateniu úrokov z omeškania z dlžných súm zamietol.

66. Podľa § 255 ods. 1, ods. 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

67. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

68. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

69. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

70. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, v spojení s § 262 CSP, keď súd žalovanej ako úspešnej strane v konaní priznal náhradu trov konania voči žalobcovi a to v rozsahu 97,56 %. Žalobca bol v konaní úspešný čo do zaplatenia sumy vo výške 230 eur, t.j. vo vzťahu k úhradám, ktoré boli zo strany pôvodného žalovaného uskutočnené po podaní žaloby (od 18.10.2018 – 21.03.2019), tzn. žaloba bola podaná dôvodne a žalobca má v tomto rozsahu úspech. Žalobca bol neúspešný vo vzťahu k tej časti istiny, ktorú súd zamietol, t.j. suma 18 670,18 eur. Úspech žalobcu je potom v rozsahu 1,22 % a jeho neúspech v rozsahu 97,78 %, čistý neúspech žalobcu – 97,56 % predstavuje v rovnakej miere čistý úspech žalovaného. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku v zmysle § 262 ods. 2 CSP vyšší súdny úradník, samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 1 CSP odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 3 CSP odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ustanovenia § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.